

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Stary Testament – Księgi Deuterokanoniczne
Prowadzący	Dr hab. Anna Kuśmirek, prof. ucz.
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	4
Semestr	7
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	TMA_W06; TMA_W07; TMA_W13; TMA_U16
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wstępne informacje na temat kanoniczności ksiąg oraz historycznego tła powstania ksiąg Starego Testamentu
Opis i cele przedmiotu	Przedmiot oferuje pogłębione studium ksiąg deuterokanonicznych w kontekście kształtowania kanonu Starego Testamentu w różnych tradycjach chrześcijańskich. Obejmuje analizę ich powstania, tła historyczno-kulturowego, struktury i przesłania teologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań z tradycją żydowską, hellenistyczną i wczesnochrześcijańską oraz różnic w recepcji. Celem kursu jest rozwinięcie u studentów umiejętności interpretacji i krytycznej oceny tych ksiąg, a także kompetencji potrzebnych do prowadzenia samodzielnych badań nad ich treścią i znaczeniem.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
-------------------	---------------

1. Wprowadzenie do problematyki ksiąg deuterokanonicznych Kanon ksiąg Starego Testamentu. Recepcja tych ksiąg w tradycji żydowskiej i chrześcijańskiej	2
2. Księga Tobiasza	4
3. Księga Judyty	4
5. Dodatki greckie do Księgi Estery	2
6. 1 i 2 Księga Machabejska	4
7. Księga Mądrości	4
8. Księga Syracydesa	4
9. Księga Barucha i List Jeremiasza	2
10. Fragmenty greckie księgi Daniela	2
11 Współczesne studia nad literaturą deuterokanoniczną	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W06	prezentuje pogłębioną wiedzę na temat religii monoteistycznych i ich instytucji religijnych i kulturalnych	W1 student prezentuje pogłębioną wiedzę na temat recepcji ksiąg deuterokanonicznych w tradycjach judaizmu i chrześcijaństwa (1,15)	Egzamin pisemny - test
TMA_W07	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii biblijnej	W2 student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu teologii biblijnej dotyczącą treści ksiąg deuterokanonicznych, rozumie ich przesłanie i specyfikę gatunkową (2-14).	Egzamin pisemny – test-
TMA_W13	podaje przykłady powiązania treści teologicznych z innymi dziedzinami nauki	W3 student potrafi wskazać przykłady powiązań treści teologicznych ksiąg deuterokanonicznych z historią, literaturą i kulturą świata starożytnego oraz współczesnym dyskursem religijnym.	Przygotowanie prezentacji jako zaliczenie śródkresowe
TMA_U16	prezentuje pogłębioną wiedzę teologiczną posługując się specjalistyczną terminologią	U1 student prezentuje wyniki analizy teologicznej i literackiej ksiąg deuterokanonicznych, posługując się poprawnie specjalistyczną terminologią z zakresu biblistyki.	Egzamin pisemny – test

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład problemowy,
2	Analiza tekstu źródłowego,
3.	Dyskusja i metoda porównawcza - zestawianie ksiąg deuterokanonicznych z tekstami kanonicznymi i literaturą żydowską/hellenistyczną.
4	Prezentacje studenckie

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15	30/1
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Warunki zaliczenia: obecność na zajęciach (dopuszczalne 3 nieobecności) w semestrze;
Metody weryfikacji efektów uczenia się: - aktywny udział w dyskusjach na zajęciach, zaliczenie śródkresowe – prezentacja wybranego tematu z zakresu ksiąg deuterokanonicznych i egzamin pisemny – obejmuje treści wykładów i analizowanych ksiąg.
Kryteria oceniania – prezentacja- ocena zależy od poprawności merytorycznej, umiejętności analizy oraz oryginalności i sposobu przedstawienia tematu.
Kryteria oceniania – egzamin pisemny:
2 (ndst): brak podstawowej wiedzy; nieznanomość pojęcia ksiąg deuterokanonicznych, kanonów ST, Septuaginty i poszczególnych ksiąg w ich kontekście.
3 (dst): podstawowa wiedza, ograniczone rozeznanie w kontekście historycznym, literackim i teologicznym.
4 (db): dobra znajomość treści wykładów; poprawne ujęcie kanonów, Septuaginty i ksiąg w kontekście historycznym i teologicznym.
5 (bdb): bardzo dobra i szczegółowa znajomość materiału; krytyczne omówienie zagadnień dotyczących kanonów, Septuaginty i ksiąg deuterokanonicznych wraz z ich recepcją w judaizmie i chrześcijaństwie.

Literatura obowiązkowa

1	Septuaginta, czyli Grecka Biblia Starego Testamentu z księgami deuterokanonicznymi, apokryfami żydowskimi oraz onomastykonem, przekł.,
---	--

	wprowadzenie i przypisy R. POPOWSKI, Prymasowska Seria Biblijna 41, Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, 2014.
2.	B. Poniży, Księga Mądrości, Nowy komentarz biblijny., t. 20, Częstochowa 2012: Edycja Świętego Pawła,.
3	J. Pudełko, Koncepcja przyjaźni w Księdze Syracydesa (RSB 28), Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio” 2007

Literatura uzupełniająca

1	Grecko-polski Stary Testament - Księgi greckie, przekł. M. WOJCIECHOWSKI, Prymasowska Seria Biblijna 31, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Vocatio, 2008.
2	Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego. Komentarz katolicki i ekumeniczny na XXI wiek, W.R. FAARMER (red. nauk.), S. MCEVENUE, A.J. LEVORATTI, D.L.DUNGAN, (współred.), W. CHROSTOWSKI (red. nauk. wyd. polskiego), T. MIESZKOWSKI, P. PACHCIAREK (współred.), Warszawa: Verbinum, 2000, 2001.
3	J. Nawrot, Pierwsza Księga Machabejska, Nowy komentarz biblijny t. 14, cz. 1/ cz. 2/2020., Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016/2020

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)